

Öğrenci B:

Something New Under the Sun'ı eğlendirici, bilgilendirici ve konusu gözönüne alındığında hayran olunacak derecede bilimsel buldum. Bütüne baktığımızda, McNeill nispeten dengeli bir görüş açısı sunuyor diye düşünüyorum. Nesir, oldukça çevre-yanlısı bir eğilimle yazıldığı halde, bana, çevreyle ilgili yaygın kabul görmüş gerçekler karşısında ürettiği argümanlar ("küresel boyutta kömür fosillerinin tükenmesi hemen olacak birşey değil" (16)), açıkça ettiği çevreci tehditler ("eğer hepimiz tükettiğimizden daha çok tüketirsek ve ilerki yıllarda daha fazla tüketmeyi beklersek, şu an yaşadığımız eşitsizlikleri ve değişimin sürekliliğinin bizi kaygılandırmasını kabullenmek çok daha kolay" (17)) kadar güçlü ve etkili göründü. "Yirminci yüzyılın çevre tarihini" yazmak iki türlü cesur bir iş, çünkü yirminci yüzyılın yeşil başlangıcında çevre ile ilgili yazı yazan herkes, sadece kalemi kağıda koymakla bile ister istemez çevre problemleriyle ve yakın tarihi gelişmelerle ilgili bir duruş sergileyecektir. Çevre bakımından ihtiyatsız bir davranışa dikkat çekerken, McNeill, bir aktivist gibi görünüyor, ve çevre problemleriyle ilgili yaygın kanıların aksini ispatlarken tepkisel görünüyor, ama bence bu algılar, büyük ölçüde, kitabın, yazılırken içinde bulunduğu koşullardan ileri geliyor. Eğer bu, onaltıncı yüzyıl dünyasının çevre tarihi olsaydı, durumu böyle algılar mıydım, bundan pek emin değilim. Kitabın tarafsızlığının gerçek testi bir yüzyıl sonraki okurların ne düşüneceği, tabii eğer McNeill'in anlattığı tarihle hala yakın bir bağlantıları yoksa. Yirminci yüzyılın herhangi bir sorununun tarihini yazmak, okuduğumuz diğer makro ölçüdeki çalışmaların karşılaştığı problemlerle boğuşmayı gerektirecek büyük bir iş. Sonuçları (bana) sağlam gözükse de, McNeill istatistik kullanarak ve çok katlı bir soyutlamayla argüman üreterek bu kanılara varıyor; tam tersi olması gerekirken, kullanıma müsait materyallerin [verilerin] ne olduğunu, sorduğu soruların belirlemesine izin veriyor. Bazen "arsızca araya başka değerler sıkıştırmak [interpolate]" zorunda kalıyor, büyük dalgalanmaları saklayan eğilimler buluyor, ve genellikle, küçük ölçekli eğilimlere sadece laf arasında, kısıtlayıcı beyanlar olarak değiniyor. *The Great Divergence*, *One Quarter of Humanity* ve *The Mediterranean*'da olduğu gibi, insan (en azından bu okuyucu) belirsiz bir inanmama/güvensizlik içinde kalıyor. Ayrıca gözükteği kadarıyla McNeill'in görüşleri, "aşırı nüfus artışı" gibi makro kuvvetleri belirsiz bir şekilde suçlayanlar için iyi bir çare olsa da, çevre değişimine neyin sebep olduğunu incelerken yaptığı sunumu biraz yanıltıcı buldum. McNeill açık bir şekilde "nüfus baskısına" ve "dine," etken unsur olarak önem vermiyor, onların yerine, yirminci yüzyıldaki büyük çapta petrol kullanımının, politik sistemlerin ve ekonomik büyümenin genel etkilerini öne sürüyor. Ama bu iki farklı sebep takımı arasında

çok fazla geri bildirim [feedback] var, nüfus artarken daha fazla petrol kullanılıyor, nüfus baskıları yeni politik sistemlere yol açabiliyor, insanların genel hareket biçimleri, bütün insanların dindarlaşmasını gerektirmeden, dinin getirdiği kültürel etkiyle sapabilir (McNeill'in, dinin neden gerekmediğiyle ilgili belli başlı nedeni). McNeill, yirminci yüzyılda çevre değişimini etkileyen ve etkilemeyen olarak iki saf takım yaratmak için, işi fazla basitleştiriyor gibi geldi, bu da argümanını zayıflatıyor.

McNeill'in yaklaşımının daha önce görmediğimiz ilginç bir yönü, çalışmasının objelerinin (çevre değişimleri) gelecekte karşılaşılabilecek istenmeyen sonuçlarına da odaklanması. Bazı yirminci yüzyıl olaylarının gelecekte çevreye yapacağı etkileri hem belirtiyor (Çernobil, nükleer testler, ozon tabakasının erimesi) hem de insanlığın doğa ile sürdürülebilir bir denge elde etmesi için (daha temiz enerji rejimi elde et ve demografik geçişten doğurganlık oranlarını düşürerek kurtul) öneriler sunuyor. Geleceğe odaklanmak tarih gibi gözükmesine de, metnin okurları gözönüne alındığında bu doğal görünüyor. McNeill'in öğütleri ve gelecekle ilgili tahminlerinin, yirminci yüzyılının çevreyle ilgili tarihi kayıtları ne kadar iyi bildiği gözönüne alınırsa, inandırıcı olması beklenir; merak ediyorum, herhangi bir tarihinin genellemelerine kıyasla, kendi alanlarındaki bilgileri gözönüne alınırsa, [McNeill'inkiler, onlarınkinden] ne kadar farklı.

Herhangi bir genelleme, bir yere kadar gelecekle ilgili bir tahmindir, McNeill'in tahmini, tarihi bir genelleme gibi gözüküyor çünkü temeli çok yakın bir geçmişte. McNeill'in çevreyi ve çevre problemlerini tarihi objeler olarak muamele etmesini dahiyanece buldum, beni en çok bu etkiledi. (Maalesef?) Okuduğum ilk çevre tarihi kitabına gösterdiğim öncül tepki, kitabın, coğrafyaya 'yapı' olarak bakan *Annales* stili odağa ne kadar yaklaştığıydı. Tarihin çevresinde olup bittiği uzun vadeli, statik faktör olarak coğrafya burada da var (örneğin, Atina'daki ve Los Angeles'daki kirli hava kitleleriyle kilitlenen havzalar). Ama McNeill'in metot bakımından en ilginç hamlesinin, coğrafyayı ve çevreyi, insan unsuru ile etkileşim halinde, belirlenen ve belirleyen dinamik bir faktör olarak, konjonktür gibi görmesi olduğunu düşündüm. İnsanlar artık, çevrelerini etkilemek için yeryüzüne ağırlıklarını yeterince koyduklarında, yirminci yüzyıl insan tarihinde çevrenin yapıdan çok bir konjonktür olduğu devir/çağ oluyor. Tarih, insanlığın tarihi olduğuna göre, bu kayma, yapıların ve konjonktürlerin (ve olayların) insanlara göre tanımlandığını hatırlatıyor. Buna göre, 'çevrenin' insan deneyimine uygun olan faktörlerini dikkatlice çıkarmak lazım ("biojeokimyasal devirler değil, [sadece] toprak, hava, su ve yaşam" (20)), aynen ekonomi tarihçilerinin 'ekonomiyi' işsizlik oranlarına, GSMH'ye [gayri safi milli hasıla], ve (kabaca)

insanların önem verdikleri şeylere bölmeleri gibi. Benzer şekilde ölçekle ilgili sorular önem kazanıyor, insanlar (kabaca) sadece insanın zaman-ölçütünde oluşan çevre değişimlerini önemsiyor. Buna göre, ekstrem bir örnek vermek gerekirse, McNeill erozyondan bahsederken bir sürü sayfa harcıyor ama güneşin ölümü ile ilgili sadece bir cümle yazıyor. Kabaca ‘işgücü’ gibi bir kavramın analiz için ‘köle işgücü,’ ‘ücretli işgücü’, vb., bölünmesi gibi, ‘enerji’ gibi çevre kavramlarının da analiz edilebilir parçalara (mekanik, elektrik, ısı, kinetik) bölünmesini görmek ilginçti. McNeill çevreye tarihi bir obje muamelesi gösterirken oldukça netti, bu netliği, defalarca belirttiği, politik sistemle (etkili halk sağlığı programları için), ekonomik şartlarla (sürdürülebilir endüstriyel uygulamalar için), vs., ilişkilerinde görüyoruz, aynı zamanda, daha yaygın kabul görmüş tarihi olaylara (Fransız Devrimi gibi) nispeten, “Yeşil Devrim” gibi çevre olaylarına arzettiği önemde görüyoruz. Neticede, McNeill’in akıllı davranarak, çevreye, statik bir yapı olarak bakmaktansa, meşru bir tarihi obje olarak baktığını düşünüyorum. Çevre tarihi üzerine bundan başka ciddi bir çalışma okumadım, o yüzden bu bakışın ne kadarının onun getirmiş olduğu yenilik olduğunu bilmiyorum.